

УТВЪРДИЛ:
Магдалена ЯПАДЖИЕВА
Директор

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

I. Нормативни основания за разработване на мерки за внасяне на подобрения за повишаване на качеството на образованието в училището

1. Правна рамка на ЕС

- 1.1. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 12.02.2001 г. за европейско сътрудничество при оценяване качеството на училищното образование
- 1.2. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 18.06.2009 г. за приемане на Европейска референтна рамка за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение

2. Национална правна рамка

- 2.1. Закон за предучилищното и училищното образование
- 2.2. Закон за професионалното образование и обучение
- 2.3. Наредба № 4 от 30.11.2015 г. за учебния план
- 2.4. Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда
- 2.5. Наредба № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка
- 2.6. Наредба № 7 от 11.08.2016 г. за профилираната подготовка
- 2.7. Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование
- 2.8. Наредба № 9 от 19.08.2016 г. за институциите в системата на предучилищното и училищното образование
- 2.9. Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организация на дейностите в училищното образование
- 2.10. Наредба № 10 от 19.12.2017 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала
- 2.11. Наредба № 10 от 19.12.2017 г. за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала
- 2.12. Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците
- 2.13. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование
- 2.14. Наредба № 15 от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти
- 2.15. Наредба за приобщаващото образование
- 2.16. Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование

- 2.17. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- 2.18. Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование
- 2.19. Колективен трудов договор в системата на предучилищното и училищното образование от 2020 г.
- 2.20. Областни и общински стратегии

3. Институционални документи

- 3.1. Стратегия за развитие на училището и план за действие и финансиране. Отчети за изпълнение
- 3.2. Етичен кодекс на училищната общност
- 3.3. Правилник за дейността на училището
- 3.4. Правилник за вътрешния трудов ред
- 3.5. Правилник за безопасни условия на обучение, възпитание и труд
- 3.6. Правилник за документооборота
- 3.7. Годишен план за дейността на училището, в т.ч. и План за квалификационната дейност.
- 3.8. Училищен учебен план
- 3.9. Седмично и дневно разписание
- 3.10. Правилник/Правила и план за дейността на ученическото самоуправление
- 3.11. Програма за занимания по интереси
- 3.12. Програма за превенция на ранното напускане на училище
- 3.13. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи
- 3.14. Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.
- 3.15. План за дейността на педагогическия съвет
- 3.16. План за превенция и интервенция на насилието и тормоза
- 3.17. График на консултации по учебни предмети
- 3.18. Щатно разписание (длъжностно и поименно)
- 3.19. Вътрешни правила за работна заплата
- 3.20. Правила за организация на пропускателния режим

II. Същност: Качество на образованието е степента на съответствие на предоставяните от училището публични образователни услуги с нормативните изисквания и с очакванията на потребителите на тези образователни услуги (ученици, родители, др. заинтересовани страни).

Мерките за повишаване на качеството на образованието включват анализиране, планирането (прогнозиране, проектиране), изпълнение, контрол на постиженията от гл. т. на заложените цели и достигнатите резултати, както и отчитане на дейностите в процеса на *обучение, възпитание и социализация на учениците* и на *управление на институцията* чрез внасянето на подобрения в организацията на работата и повишаване на образователните резултати на учениците.

Качеството на образованието предполага изпълнение на политики и дейности, насочени към подобряване на образователните резултати на учениците и управление на процеса на развитие на училището. За постигане на по-високо качество на обучението, възпитанието и социализацията е необходимо разработване и приемане на политики и дейности, с конкретни мерки за:

- подобряване на процеса на преподаване;

- оптимизиране на вътрешната система за оценяване постиженията на учениците;
- отчитане на индивидуалния напредък на всеки ученик;
- приобщаване на ученици със специални образователни потребности и/или в риск;
- мотивиране и задържане на ученици и превенция на отпадането;
- взаимодействие между участниците в образователния процес;
- повишаване на професионалните умения и компетентности на педагогическите специалисти;
- управление на човешките, материални и финансови ресурси;
- взаимодействие със заинтересованите страни и др.

Успешното прилагане и изпълнение на приетите мерки води до реализиране на политиките и целите, определени в Стратегията за развитие на училището и в плана за действие и финансиране към нея.

Следва да се има предвид, че процесът на целепологане, включващ дефинирането на мисията и визията на институцията, както и формулирането на оперативните цели в стратегията за развитие на училището, е определящ за адекватността и ефективността на приетите мерки за повишаване на качеството на образованието, но е и предмет на системата за вътрешен контрол.

Без ясни, конкретни, измерими и финансово обезпечени цели, понятията ефективност (степен на постигане на целите), ефикасност (вложени ресурси, спрямо постигнат резултат) и икономичност, са формални.

Подобряване *качеството на образованието* е процес на целенасочено въздействие върху резултатите от образователния процес и от управлението на институцията.

Усъвършенстването на организацията и провеждането на образователния процес и повишаването на резултатите на учениците предполага приемане на мерки за ефективно:

1. организиране и провеждане на урок, занимание, самоподготовка в процеса на обучение (стратегии, методи, подходи, техники на преподаване);
2. установяване и измерване на постигнатите образователни резултати, нивото на подготвеност и напредъка на учениците по учебен предмет или модул от общообразователната, разширената, профилираната, специализираната и професионалната подготовка, както и от външни оценявания, ДЗИ, държавни изпити за придобиване на професионална квалификация, проследяване и анализиране на нивото на формиране на основните ключови компетентности;
3. взаимодействие между факторите и условията, от които зависи личностно развитие на учениците – осигуряване на обща и допълнителна подкрепа, развитие на умения за учене, самооценка, самокритичност, самоусъвършенстване и работа в екип в процеса на взаимодействие;
4. възпитание и социализация в образователния процес – планиране и реализиране на дейности за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и за развитие на училищната общност (занимания по интереси, форми на ученическо самоуправление, взаимодействие с други институции с цел формиране на социални и граждански компетентности и умения за подкрепа на устойчивото развитие);
5. изпълнение на планираните дейности по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца/ученици в задължителна предучилищна и

училищна възраст (отчитане на отсъствия, отпаднали и реинтегрирани, предложени семейни помощи), както и на дейностите по превенция, интервенция и компенсиране на тормоза и насилието;

6. удовлетвореност на участниците в образователния процес от постигнатите резултати и участие в набелязването на политики за подобряването им.

Управлението на институцията включва разработване на политики и набелязване на мерки и дейности, насочени към:

1. устойчиво развитие на училището;
2. ефективно и ефикасно управление на ресурсите;
3. изграждане на безопасна и достъпна физическата среда и обновяване и обогатяване на материално техническата база;
4. формиране на организационна култура за съхранение на институционалните ценности и традиции; за изграждане на системата от символи и ритуали; за приемане и прилагане на Етичен кодекс на училищната общност и правила за поведение; за измерване ефективността от прилагането на мерки и санкции за нарушението им;
5. взаимодействие между участниците в образователния процес (педагогически специалисти – ученици – родители), както и активно взаимодействие на всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на институцията (финансиращ орган, РУО, обществен съвет, училищно настоятелство и др.);
6. удовлетвореност от стила на управление.

1. Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на училището, основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения.

Качеството на образованието в институциите се осигурява при спазване на следните принципи:

- 1.1. ефективно и ефикасно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- 1.2. автономия и самоуправление;
- 1.3. ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
- 1.4. удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;
- 1.5. приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;
- 1.6. непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в институцията;
- 1.7. ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
- 1.8. целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;
- 1.9. лидерство и ясно разпределяне на отговорности за постигане на целите на училището.

2. Цели на управлението на качеството в институцията

- 2.1. повишаване на качеството на предоставяното образование в училище;

- 2.2. подобряване на индивидуалния напредък на всяко дете и ученик по отношение на неговите образователни резултати;
- 2.3. организационно развитие на училището.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

Измерването на постигнатото качество в институциите се осъществява на всеки две години чрез самооценяване.

3. Задачи

- 3.1. Удовлетворяване потребностите на учителите от квалификация.
- 3.2. Ефикасно и ефективно обучение и възпитание.
- 3.3. Намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система.
- 3.4. Модернизация на учебно-възпитателния процес.

4. Дейности

- 4.1. Установяване на ефективност на учебно-образователния процес
- 4.2. Използване на съвременни технологии в учебния процес
- 4.3. Ефективна работа на методическите обединения

5. Очаквани резултати

- 5.1. Подобрена образователна среда и по-високо качество на образователна услуга
- 5.2. Повишаване резултатите на учениците и предоставяне на равни възможности за изява на всеки ученик
- 5.3. Намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система
- 5.4. Ефективна, устойчива и трайна продължаваща квалификация на педагогическите кадри

III. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В УЧИЛИЩЕ

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните изисквания от институцията:

1. анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището;
2. областите на самооценяването;
3. участниците в процеса на самооценяването;
4. условията и реда за извършване на самооценяването;
5. съдържанието на доклада от самооценяването;
6. начините на представяне на резултатите от самооценяването;
7. срока на съхранение на документацията от самооценяването.

1. **Анализиране, планиране и изпълнение на дейностите** – разработване на стратегия за развитие на училището /съгл. чл. 263 от ЗПУО/ за 4 години и план за действие за период от 2 години
2. **Области на самооценяването**
 - 2.1. Управление на институцията
 - 2.2. Образователен процес

- *Подобряване на работната среда чрез:*

- а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на институцията;
- б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- в) модернизирание на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура;
- г) развитие на организационната култура в институцията.

- *Осигуряване развитие на персонала чрез:*

- а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност;
- б) изграждане на култура за осигуряване на качеството;
- в) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в институцията;
- г) повишаване на ефективността на административното обслужване;
- д) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

- *Подобряване на резултатите от обучението чрез:*

- а) повишаване на мотивацията на обучаемите;
- б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати;
- в) налагане на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове.
- г) подобряване на взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателски организации, университети и други заинтересовани страни;
- д) проучване и прилагане на добри практики на сродни институции;
- е) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението;
- ж) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на институцията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението;
- з) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

3. Участници в процеса на самооценяването са учениците, учителите, директорът, другите педагогически специалисти и родителите.

4. Разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението.

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора, съответно от ръководителя на институцията в съответствие със стратегията за развитие на институцията.

4.1. Самооценяването включва следните етапи:

1. определяне на работната група;
2. обучение на членовете на работната група;
3. подготовка - определяне на дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяване;

4. провеждане на информационна кампания сред учениците, учителите, другите педагогически специалисти и родителите;
5. провеждане на самооценяването;
6. обработване на информацията от проведеното самооценяване;
7. анализиране на получените резултати от самооценяването;
8. предлагане на мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията за повишаване на качеството на предоставяното образование;
9. изготвяне на доклад от самооценяването;
10. утвърждаване на доклада от самооценяването.

4.2. Органи за управлението на качеството са: -

- Директорът на училището;
- Педагогическият съвет.

4.3. Работна група

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в институцията се определя работна група, която:

1. предлага на директора дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяването на качеството на предоставяното образование в училището;
2. провежда самооценяването;
3. изготвя доклад от самооценяването, който представя на директора.

4.4. Директорът на училището:

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството;

2. Разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. Определя състава на работната група;
4. Утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от Педагогическия съвет и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;

5. Утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;

6. Утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;

7. Провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в институцията;

8. Представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалното управление по образованието – за училището

9. Организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в институцията.

4.5. Директорът на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди:

1. организира изпълнението на следните дейности:
 - а) анализ на резултатите от изпълнението на целите на институцията;
 - б) анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на институцията;

в) посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на неговите образователни резултати;

г) посочване на специфичните за институцията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование;

д) планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на институцията;

е) изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на институцията и реализиране на заложените в нея цели;

2. определя работна група, която извършва самооценяването – състав, задачите и сроковете за изпълнение;

3. определя начина на участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители;

4. утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;

5. утвърждава преди края на втората учебната година доклада от самооценяването, който съдържа:

а) информация за вътрешната и външната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването;

б) данни за използваните инструменти при самооценяването;

в) данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;

г) анализ на резултатите от самооценяването;

д) предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на втората учебна година и е част от изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на училището.

4.6. Педагогическият съвет приема:

1. мерките за повишаване на качеството на образованието;
2. правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на обучаващата институция;
3. годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
4. годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

4.7. Правилата за прилагането на вътрешната система за осигуряване на качеството се разработват от работната група и се приемат като част от правилника за дейността на училището. Те включват:

1. правомощията на участниците във вътрешната система за осигуряване на качеството;
2. реда за организиране и провеждане на самооценяването;
3. реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване;
4. взаимодействието на институцията със социалните партньори и другите заинтересовани страни за осигуряване на качеството;

5. начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в обучаващата институция.

Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

5. Условия и ред за измерване на постигнатото качество

Измерването на постигнатото качество на образованието и обучението се осъществява от институциите чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището. Самооценяването в училище се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.

Критериите може да се групират по следните области на оценяване:

1. управление на институцията – ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството на образование;
2. образователен процес – обучение, възпитание и социализация;
3. взаимодействие на всички заинтересовани страни.

Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнища на оценяване.

Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. добро – при крайна оценка от 66 до 90 точки;
3. задоволително – при крайна оценка от 46 до 65 точки;
4. незадоволително – при крайна оценка до 45 точки включително.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора на училището.

По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа предмет и цел; инструментариум; описание на технологията на провеждане; вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други); начините на обработване на доказателствения материал; режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата.

За проведеното самооценяване работната група по качеството изготвя годишен доклад, който включва: цел на самооценяването; информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването; резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване; анализ на

получените резултати; постижения и добри педагогически практики; резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и предложение за коригиращи мерки и дейности.

Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година. Мерките за повишаване на качеството на образованието се публикуват на интернет страницата на институцията в 7-дневен срок след утвърждаването им от директора и са достъпни за период не по-малък от 4 години от публикуването им.

Документацията от самооценяването се съхранява в институцията не по-малко от 5 години.

Внасянето на подобрения в работата на институцията се извършва:

1. чрез изпълнение на плана за действие към стратегията на училището, в който се включват мерките, предложени от работната група по самооценяването и обществения съвет и приети от педагогическия съвет;
2. чрез изпълнение на препоръките след оценката и насоките от инспекцията по чл. 274, ал. 5, т. 3 ЗПУО.

При необходимост стратегията за развитие на училището се актуализира и в нея се формулират нови цели за развитие на училището.

IV. МЕТОДИЧЕСКО ПОДПОМАГАНЕ И МОНИТОРИНГ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

За осигуряване на качеството в институциите се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг.

Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информирание, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в съответната институция.

Вътрешният мониторинг се осъществява от директора на училището.

Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и науката и от регионалните управления по образованието.

V. ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират със средства от субсидия по формула и от собствени приходи, както и други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.

Мерки за повишаване на качеството на предоставяното образование в ОУ „Хр. Ботев“

Образователен процес

Показатели	Дейности	Доказателствен материал (документи на училището)
1. Осигуряване на качествено и ефективно обучение.	1.1. Планиране на балансиран училищен прием. 1.2. Оптимизиране на училищните учебни планове. 1.3. Планиране, организация и провеждане на урок, самоподготовка, занимания по интереси 1.4. Използване на методи, подходи и	1. Училищен учебен план. 3. Дневно и седмично разписание (Началото на учебния ден, продължителността на часовете и на почивките между тях)
	техники на преподаване в зависимост от учебния предмет, целите, задачите и конкретните дейности, съобразени с възрастта и равнището на подготовка на учениците. 1.5. Подготовка и използване на ИКТ, дидактически материали, помагала и др. 1.6. Представяне на педагогическото майсторство на учителя: предшестваш опит, уменията да планира, организира и управлява процеса на обучение, както и да измерва и оценява резултатите на учениците. 1.7. Прилагане на диференциран подход за обучение с цел подпомагане на ефективно учене според индивидуалните различия и способности на учениците (различни когнитивни силни и слаби страни, различна степен на интелектуални възможности); различни личностни и емоционални характеристики; различен стил на учене; различна степен на мотивация и интереси.	4. Планове на уроци, занимания по интереси 5. Програма за занимания по интереси. 6. График на консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове, утвърден със заповед. 7. Констативни протоколи от осъществен контрол от директор, заместникдиректор, РУО.

<p>2. Установяване и измерване на постигнатите образователни резултати, нивото на подготвеност и напредъка на учениците.</p>	<p>2.1. Осъществяване на всеки етап от процеса на училищното образование на ефективна обратна връзка за постигнатите резултати, за отношението на учениците към формите и методите на преподаване, за техните нагласи и мотивация.</p> <p>а) отчитане и анализиране на текущи, срочни и годишни оценки по учебен предмет или модул от общообразователната, разширената, профилираната, специализираната и/или професионалната подготовка;</p> <p>б) съпоставяне с резултатите от външни оценявания</p> <p>в) анализиране на резултатите от участие в конкурси, състезания, олимпиади и др.</p> <p>2.2. Проследяване и анализиране на нивото на формиране на основните ключови компетентности у учениците.</p> <p>2.3. Използване на различни видове и форми на оценяване.</p> <p>2.4. Прозрачност и обективност в процеса</p>	<p>1. Дневници на паралелки.</p> <p>2. Ученически книжки на ученици от IV до VII клас.</p> <p>4.Бележник за кореспонденция на учениците от I до III клас.</p> <p>5.Резултати от контролни и класни работи, срочни и годишни оценки.</p> <p>6.Анализи на резултати от участие на ученици в НВО</p>
	<p>на оценяване на резултатите от обучението на учениците.</p> <p>2.5. Мотивиране на учениците, поощряване на напредъка и постиженията им.</p>	

<p>3. Взаимодействие м/ и факторите условията, от които зависи личностно на развитие учениците.</p>	<p>3.1. Осигуряване на обща подкрепа: превенция на обучителните трудности и ранно идентифициране на учениците в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите им, откриване и предотвратяване на причините, които биха довели до отпадане от училище.</p> <p>3.2 Осигуряване на допълнителна подкрепа, вкл. чрез откриване и проследяване на развитието на ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби и създаване на условия за тяхната изява на училищно и извънучилищно ниво.</p> <p>3.3. Развитие на умения за учене у учениците.</p> <p>3.4. Развиване на умения за самооценка, самокритичност и самоусъвършенстване.</p> <p>3.5. Развиване на умения за работа в екип в процеса на взаимодействие.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Годишен план за дейността на училището.2. План за квалификационна дейност.3. Правилник за дейността на училището
<p>4. Възпитание и социализация в образователния процес.</p>	<p>4.1. Изграждане на позитивен организационен климат.</p> <p>4.2. Утвърждаване на позитивна дисциплина.</p> <p>4.3. Изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.</p> <p>4.4. Формиране на социални и граждански компетентности чрез урок, самоподготовка, занимания по интереси.</p> <p>4.5. Насочване към участие в развитието на училищната общност (форми на ученическо самоуправление (ученически съвети), доброволчество и др.).</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Стратегия за развитие на училището с план за действие и финансиране.2. Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.3. Правила за работата на ученическия съвет на ниво паралелка, клас, училище.4. Етичен кодекс на училищната общност.5. Правила за поведение на класа.6. План за превенция и интервенция на насилието и тормоза.

	<p>4.6. Организиране и провеждане на дейности по превенция, интервенция и компенсирание на тормоза и насилието</p>	
--	--	--

--	--	--

<p>5. Изпълнение на планираните дейности по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на ученици в задължителна училищна възраст.</p>	<p>5.1. Непрекъснатост на процеса на отчитане на отсъствията, вкл. по уважителни причини, анализ и информиране на родителите, отдел „Закрила на детето“, дирекция „Социално подпомагане“, своевременно установяване на причините за отсъствия.</p> <p>5.2. Системно взаимодействие с ангажираните институции и с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в образователната институция.</p> <p>5.3. Организиране и провеждане на дейности по превенция на отпадането, интервенция и компенсирание на отпадането от училище.</p> <p>5.4. Подкрепа на процесите на обхващане и реинтегриране на отпаднали от образователната система ученици.</p> <p>5.5. Прилагане на процедурите по предоставяне в натура на отпускните семейни и социални помощи в съответствие с индивидуалните потребности на учениците.</p>	<p>1. Програма за превенция на ранното напускане на училище.</p> <p>2. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.</p>
<p>6. Удовлетвореност на участниците в образователния процес от постигнатите резултати и участие в набелязването на политики за подобряването им.</p>	<p>6.1. Установяване удовлетвореността на учениците от предлаганото качество на образователния процес.</p> <p>6.2. Установяване удовлетвореността на педагогическите специалисти от предлаганото качество на образователния процес.</p> <p>6.3. Установяване удовлетвореността на родителите от предлаганото качество на образователния процес.</p> <p>6.4. Установяване удовлетвореността на заинтересованите страни, вкл. партньорски работодателски организации от предлаганото качество на образователния процес.</p>	<p>1. Анкетни карти, въпросници</p> <p>2. Протоколи от заседания на педагогическия съвет</p>
	образователния процес.	

Управление на институцията

<i>Показатели</i>	<i>Дейности</i>	<i>Доказателствен материал (документи на училището)</i>
1. Устойчиво развитие на училището.	1.1. Автономия при определяне на: а) политики и на стратегически и оперативни цели за развитие на училището; б) устройството и дейността на институцията; в) профилите и професиите, както и учебните планове; г) разпределяне на учебната програма в зависимост от потребностите на учениците; д) определяне на учебните предмети и разработване на учебните програми организацията, методите и средствата на обучение за осигуряване на качествено образование; е) символи и ритуали в съответствие с принципите на националната идентичност и култура; ж) представително, униформено и работно облекло и други отличителни знаци; з) участието в национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейности в областта на образованието. 1.2.	1. Стратегия за развитие на училището и план за действие и финансиране 2. Отчет за изпълнението на Стратегията и плана

<p>2. Ефективно и ефикасно управление на човешките и финансови ресурси</p>	<p>2.1. Управление на човешките ресурси:</p> <p>а) система за подбор и мотивация на персонала;</p> <p>б) система за повишаване на професионалната компетентност на персонала;</p> <p>в) насърчаване на постиженията и извеждане на добър педагогически опит;</p> <p>г) информационна осигуреност и регламентиране на дейността;</p> <p>д) изграждане на постоянни и временни училищни комисии за планиране и организация на основните направления в дейността на училището;</p>	<p>1. Стратегия за развитие на училището и план за действие и финансиране.</p> <p>2. Правилник за дейността на училището.</p> <p>3. Длъжностно разписание на персонала</p> <p>4.СФУК</p> <p>5.Утвърден бюджет и отчети за</p>
	<p>е) разработена система от критерии и показатели за оценка на дейността на педагогическите специалисти, обвързана с резултатите и постиженията;</p> <p>ж) работно време, почивки и отпуски.</p> <p>2.2. Управление на финансовите ресурси:</p> <p>а) планиране на бюджета съобразно целите на Стратегията за развитие на училището;</p> <p>б) изградена система за финансово управление и контрол;</p> <p>в) спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление, публичност, прозрачност, реалност, пълнота, контрол и др.;</p> <p>г) осигуряване на допълнителни средства за развитие на училището (програми и проекти)</p>	<p>изпълнението му.</p> <p>6. Вътрешни правила за работна заплата.</p> <p>7. Годишния план за дейността на училището, в т.ч. и План за квалификационната дейност.</p> <p>8.План за дейността на педагогическия съвет.</p>

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ" – БУРГАС

Кв. "Победа" - 8002
Ул. "Велека" №2

info-200218@edu.mon.bg

тел.: 84-31-59, 84-26-37
84-23-43

<p>2. Изграждане на безопасна и достъпна физическата среда и обновяване и обогатяване на материално техническата база</p>	<p>3.1. Управление на материалнотехническите ресурси и осигуряване на:</p> <p>а) обновяване и модернизиране на материално техническата база;</p> <p>б) здравословни и безопасни условия на обучение и труд;</p> <p>в) функционална, достъпна и сигурна среда;</p> <p>г) съвременни интерактивни, информационни и комуникационни технологии и устройства за модерен образователен процес (компютри, проектори, интерактивни дъски и др.).</p> <p>3.3. Управление на електронните и информационни ресурси:</p> <p>а) електронни уроци;</p> <p>б) електронен дневник;</p> <p>в) електронно седмично разписание и др.</p>	<p>1. Стратегия за развитие на училището с план за дейности и финансиране.</p> <p>2. Правилник за дейността на училището. 3. Правилник за ЗБУТ.</p> <p>4. Досие за пожарна безопасност</p> <p>5. Правилник за документооборота.</p> <p>6. Правила за работа с информационни системи и технологии</p> <p>8. Правила за организация на пропускателния режим</p>
<p>3. Формиране на организационна култура</p>	<p>4.1. Подкрепа за съхранение на институционалните ценности и традиции.</p> <p>4.2. Приемане и прилагане на Етичен кодекс на училищната общност.</p> <p>4.3. Измерване ефективността от</p>	<p>1. Етичен кодекс на училищната общност</p>

	<p>прилагането на мерки и дейности за превенция и интервенция при тормоз и насилие.</p> <p>4.4. Осигуряване на публичност и прозрачност на дейността на училището. Популяризиране дейността на училището на общински, областни, национални и международни форуми и в медийното пространство.</p> <p>4.5. Подкрепа на инициативността и творческата активност на работниците и служителите.</p> <p>4.6. Подобряване на уменията на работещите в училището за адекватна реакция при предотвратяване на случаи на насилие на агресия и насилие в училищна среда.</p> <p>4.7. Изработване и приемане на правила за предотвратяване и решаване на конфликти.</p>	
5. Взаимодействие между участниците в образователния процес	<p>4.1. Създаване на благоприятна и толерантна атмосфера на общуване, доверие и взаимопомощ.</p> <p>4.2. Взаимодействие с родителите.</p> <p>4.3. Активно взаимодействие на всички заинтересовани страни (финансиращ орган, РУО, др.).</p> <p>4.4. Реализиране на съвместни проекти с партниращи организации.</p> <p>4.5. Ефективно работещ обществен съвет</p> <p>4.6. Лидерство.</p> <p>4.7. Делегиране на отговорности за изпълнение на дейности и постигане на целите на институцията.</p>	<p>1. Годишен план за дейността на училището</p> <p>2. Правилник за дейността на училището</p>

6. Удовлетвореност от стила на управление	6.1. Установяване удовлетвореността на учениците от управлението на институцията. 6.2. Установяване удовлетвореността на педагогическите специалисти от управлението на институцията. 6.3. Установяване удовлетвореността на родителите от управлението на институцията. 6.4. Установяване удовлетвореността на заинтересованите страни	1. Анкетни карти, въпросници
	от управлението на институцията.	

Приложение 1

Критерии по области на оценяване и показатели за измерване на постигнатото качество на управление на образователната институция

№ по ред	Наименование на критериите по области на оценяване	Показатели за измерване на равнището на постигнатото качество
1.	Област: Мениджмънт на организацията - планиране, организиране и контрол в училищната организация	
1.1.	Стратегия за развитие на училището	Разработена стратегия за развитие на училището и годишен план за действие
1.2.	Реализирани учебни планове, програми	Разработени и утвърдени учебни планове, учебни програми, инструктажи и др.
1.3.	Дейност на Педагогически съвет	Планиране и организиране дейността на Педагогическия съвет
1.4.	Ниво на управление	Изградени системи, механизми, процедури за управление, отговорности и компетенции
1.5.	Организация на учебновъзпитателния процес	Сформирани ефективни екипи, комисии и методически обединения
1.6.	Контролна дейност	Планирана, реализирана адекватна контролна дейност на училищното ръководство
1.7.	Оценка на качеството на образователна услуга	Създаден работещ механизъм за вътрешна оценка/самооценка/ с участие на родители, учители, ученици и външни партньори
2.	Област: Достъп до образование и обучение, образователна среда и училищна култура	
2.1.	Наличие на работещи механизми за адаптиране на ученика към училищната среда	Личностна подкрепа на учениците – сформирани екипи; разработени са и се изпълняват специфични програми за работа с ученици с образователни затруднения и/ или със СОП.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ" – БУРГАС

Кв. "Победа" – 8002
Ул. "Велека" №2

info-200218@edu.mon.bg

тел.: 84-31-59, 84-26-37
84-23-43

2.2.	Осигурена достъпна архитектурна среда	Обособяване на рампи към входовете; адаптирано санитарно помещение за специални потребности на ползващите ги; асансьори; ресурсен кабинет и др.
2.3.	Наличие на модерна материалнотехническа база за обучение	Наличие на кабинети и учебни лаборатории, техника-компютърни технологии, проектори, др.
2.4.	Извънкласни и извънучилищни дейности. Прилагане на ДОС за гражданско, екологично, патриотично образование.	Създадени са възможности за включване на ученика в различни училищни общности в зависимост от интереси и потребности му чрез предлагане на разнообразни извънкласни форми и дейности
2.5.	Целодневна организация на учебния ден	Въведена е ефективна целодневна организация на учебния процес съобразно законовите изисквания; обхват и относителен дял
2.6.	Училищна политика за превенция	Разработена и внедрена система за превенция на

	на агресията и други поведенчески проблеми	насилието и агресията сред децата и учениците, която е известна и на родителите; намаляване на негативни поведенчески прояви сред учениците (употреба на наркотици, алкохол, цигари, рисково сексуално поведение и др.)
2.7.	Училищна политика за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Разработена е система от мерки за превенция на отпадането от училище на ученици в задължителна училищна възраст
2.8.	Приобщаващо образование	Осигурена е система от мерки за допълнителна работа с изоставащи ученици, консултации и подкрепа на ученици с изяви дарби; дейностите на екипи за мотивация и подкрепа на личностното развитие на ученика и на педагогическия съветник са координирани и са насочени към осигуряване на оптимални условия за реализиране потенциала на всеки ученик и към подкрепа на педагогическия състав в постигането на учебно-възпитателните цели
2.9.	Етичен кодекс на училищната общност	Разработен е и се прилага училищен Етичен кодекс на поведението, включващ ясни правила за ред и дисциплина и ефективни механизми за тяхното съблюдаване
2.10.	Училищни ритуали	Има изградени традиции- ритуализация, лого, знаме, химн, церемонии, обичаи и др.
2.11.	Ученическо самоуправление	Налице е изградено и добре функциониращо ученическо самоуправление и се осигурява подкрепа за ученическата инициатива и творчество

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ" – БУРГАС

Кв. "Победа" - 8002
Ул. "Велека" №2

info-200218@edu.mon.bg

тел.: 84-31-59, 84-26-37

84-23-43

2.12.	Училищни политики за подобряване на резултатите и обучението по отделни учебни предмети и културнообразователни области	Създадени са и се прилагат ефективни механизми за оценка на резултатите от учебновъзпитателния процес на индивидуално и училищно ниво
2.13.	Професионално ориентиране на учениците	Изградена е система за професионално ориентиране на учениците и кариерното им развитие
2.14.	Осигуряване на възможност за образование и обучение в различни форми на обучение	Училището осигурява възможност за образование и обучение в различни форми на обучение
2.15.	Публичност и популяризиране на предлаганото образование и съдържанието му	Използване на многообразни начини и средства за публичност и популяризиране на предлаганото образование и съдържанието му
3.	Област: Вътрешна и външна комуникация, маркетингова дейност	
3.1.	Вътрешна комуникация	Създадени ясни и ефективни вътрешни канали за достъп и разпространение на информация в институцията.
3.2.	Външна комуникация	Налице са открити и ефективни канали на комуникация и взаимодействие между учители ученици, родители и ръководството на образователната институция; адекватни възможности за включване на родителите в организираните от училището дейности
3.3.	Връзка с други институции	Взаимодействие с институциите в системата на училищното образование, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление и социалните партньори; взаимодействие с институции за подпомагане на включващото обучение и възпитание на деца и ученици със СОП.
3.4.	Маркетинг, реклама, медии	Училището е включено в културната концепция на района, редовно се представя в обществеността в областта на спорта, изкуството и културата, социални контакти на различни групи от общността. Предлаганите от училището дейности и образователни услуги се основават на регулярни проучвания на образователните потребности и очаквания на учениците, родителите и общността.
3.5.	Портфолио на детето, ученика и учителя	Поддържат се портфолиа на ученици и на педагогическия персонал.
4.	Област: Управление на човешките ресурси	
4.1.	Планиране, подбор и развитие на персонала	Наличие на политики за подбор, назначаване, съкращаване, заплащане на труда на персонала; ВПОРЗ
4.2.	Текучество на персонала	Относителен дял, причини.

4.3.	Атестиране на персонала	Наличен механизъм, критерии за оценка.
4.4.	Квалификация - функционираща вътрешна система за повишаване на качеството на образованието и обучението в училището	Разработване на вътрешна система за вътрешна и външна квалификация, правила за участие; адаптация на новоназначени учители; картотекиране на квалификационната дейност
4.5.	Стимулиране на персонала за иновации и за създаване и популяризиране на добри практики	Насърчаване на новаторство, интерактивни методи на преподаване и учене; обмен на добри практики, партньорства
4.6.	Лидерство	Успешно разрешаване на конфликти, работа в условия на стрес и кризисни ситуации
5.	Област: Управление на финансовите материални ресурси	
5.1.	Управление на финансовите ресурси	Ефективно, законосъобразно и прозрачно планиране и управление на бюджета; система за финансово управление и контрол
5.2.	Материално-техническа база	Модернизиране на материално-техническата база; оборудване на кабинети, лаборатории и др.; снабденост с учебници, помагала, пособия, канцелария, интернет, софтуери
5.3.	Безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд	Осигурен пропускателен режим и здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд; пожарна безопасност; ремонтни дейност

Приложение 2

Критерии по области на оценяване и показатели за измерване на постигнатото качество на образователния процес – педагогически специалисти в образователната институция

№ по ред	Наименование на критериите по области на оценяване	Показатели за измерване на равнището на постигнатото качество
1.	Област: Процес на обучение (преподаване и учене)	
1.1.	Планиране	Тематично разпределение на учебния материал, урочно планиране съобразно потребностите на учениците, гъвкавост при реструктуриране
1.2.	Предварителна подготовка	Анализ, планиране и мерки при входяща, изходяща диагностика и текущо оценяване; подготовка на разнообразни учебни материали
1.3.	Процес на преподаване	Ясна методическа структура, темп на работа, използване на подходящи методи и средства за обучение
1.4.	Диференциран подход на обучение	Работа с изоставащи и напреднали ученици
1.5.	Процес на учене (учебна дейност на учениците)	Осъществяване на обратна връзка, развитие на умения за самостоятелно, групово, индивидуално учене
1.6.	Учебна литература	Използване на различни източници на информация – учебници, глобална мрежа, литература, библиотека

2.	Област: Оценшване на учениците и проследяване на напредъка им	
2.1.	Оценяване и самооценяване	Ефективни и разнообразни форми на оценка, самооценка и взаимна оценка; мотивирани оценки, конкретни препоръки и насоки, ясни рецензии; ритмичност
2.2.	Домашна работа	Обем, честота; контрол, самоконтрол, корекция
2.3.	Резултати на учениците	Съизмеримост на вътрешно и външно оценшване; ръст на резултатите
2.4.	Постижения на учениците	Съпоставка на резултати, анализ на постиженията,; постигнати резултати на състезания и конкурси
2.5.	Напредък на учениците	Системни дейности за постигане на напредък в обучението на всеки ученик; подготовка на деца с изяви дарби; портфолио на ученика
2.6.	Идентифициране на обучителни затруднения на учениците	Идентифициране на потребности и дефицити в обучението на учениците, реализиране на консултации, индивидуална допълнителна работа, лятна работа; портфолио на ученика
3.	Област: Взаимодействие и подкрепа	
3.1.	Подкрепа на образователното и личностно развитие на учениците, съобразно техните потребности и способности	Образователна подкрепа на всеки ученик – ученици със СОП, таланти и заложи, билингви, с обучителни затруднения; система за екипна работа с ученици реинтегрирани, след отпадане; относителен дял на сформирани екипи за личностна подкрепа
3.2.	Работа в мултидисциплинарен екип	Съдействие и екипна работа с други учители, педагогически съветник, социални работници, обществени възпитатели и др.
3.3.	Работа в толерантна среда	Ефективна работа независимо от различията в религиозно, етническо, социално-икономическо, културно и др. многообразие.
3.4.	Взаимоотношения и общуване между учители и ученици и между самите ученици	Обратна връзка, толерантност, партньорство
3.5.	Работа в конфликтни ситуации	Адекватна реакция при нарушения на дисциплината, допуснати неоснователни отсъствия, поведенчески прояви, конфликти и агресия
3.6.	Взаимодействие със социалната среда	Комуникация с родители; поддържа контакти със заинтересовани институции
3.7.	Работа в извънкласни и извънучилищни дейности	Работа по проекти, клубове, училищни партньорства
4.	Професионално развитие на учителя	
4.1.	Вътрешна квалификация на педагогическите специалисти	Участие във вътрешноучилищни форми на квалификация, работа в комисии, методически обединения, наставничество и др.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ" – БУРГАС

Кв. "Победа"- 8002
Ул. "Велека" №2

info-200218@edu.mon.bg

тел.: 84-31-59, 84-26-37
84-23-43

4.2.	Външна квалификация на педагогическите кадри	Участие в различни семинари, тренинги, форуми, практикуми и др.; обмен на добри практики; открити уроци; доклади, методически разработки и др.; придобиване на ПКС и друга допълнителна квалификация
4.3.	Кариерно развитие и израстване	Сертифициране, придобиване на нови компетентности, магистърски програми, следдипломни квалификации, мобилност, учебни визити и др.; кариерно развитие по вертикала и по хоризонтала
4.4.	Професионални цели и методически подходи на учителя	Изготвяне на професионално портфолио